

Poštovane kolegice i kolege,

Pred Vama je tematski broj *Acta Medica Croatica* posvećen temi zbrinjavanja dišnog puta, koja je aktualizirana uz održavanje 3. hrvatskog kongresa o zbrinjavanju dišnog puta s međunarodnim sudjelovanjem (Hrvatski liječnički zbor, Zagreb, Hrvatska, 28.-29. rujna 2018.) u organizaciji Hrvatskog društva za zbrinjavanje otežanog dišnog puta Hrvatskog liječničkog zbora (HLZ-HDZODP), Kliničke bolnice Sveti Duh, Klinike za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje Kliničke bolnice Sveti Duh, Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Europskog društva za zbrinjavanje dišnog puta. Glavna tema ovogodišnjeg Kongresa je zbrinjavanje dišnog puta u hitnim stanjima.

Poznato je da su i zbrinjavanje dišnog puta i hitna stanja svako posebno veliki izazovi za liječnike i zdravstvene timove, no udruženi su dvostruki izazov s kojim se valja nositi u kliničkoj svakodnevnici. Upravo smo zbog toga posvetili ovogodišnji Kongres temi zbrinjavanja dišnog puta u hitnim stanjima ne bi li različitim kliničkim scenarijima hitnih stanja obuhvatili složenost ovog dvostrukog izazova.

Zbrinjavanje dišnog puta se tradicionalno pripisuje anesteziolozima čije je to osnovno područje djelovanja i zanimanja. No, hitna stanja ne biraju mjesto ni vrijeme, pa tako ni ne možemo očekivati prisutnost anesteziologa u svakoj hitnoj situaciji u kojoj dišni put može biti uključen direktno ili indirektno. Nadalje, čak ni svi anesteziolozi ne moraju jednako učinkovito zbrinuti dišni put ako se takvo zbrinjavanje odvija izvan elektivnih uvjeta operacijske dvorane. Hitna stanja zahtijevaju promptno i precizno djelovanje uključenih u pružanje zdravstvenih postupaka, ali vremenska ograničenost u procjeni i pripremi i nepristupačna napredna oprema za zbrinjavanje dišnog puta mogu utjecati na kvalitetu zbrinjavanja dišnog puta čije su posljedice dalekosežne i ako su ispod određene razine potencijalno pogubne za sigurnost bolesnika. Prostor za korekciju kvalitetnih postupaka zbrinjavanja dišnog puta je malen i zato zahtijeva sustavno definiranje i pridržavanje standardnih postupaka. Nažalost, generaliziran pristup standardizaciji postupaka nije životno moguć, tako da u različitim zemljama imamo različite i organizacijske sustave i tehničko-logističke mogućnosti koje su osobito uvjerljive u izvanbolničkom zbrinjavanju dišnog puta što se događa isključivo u uvjetima hitnih stanja. Bolnička hitna medicina i jedinice intenzivnog liječenja okupljaju specijalizacije različitih profila koje se različito nose s problematikom zbrinjavanja dišnog puta u hitnim stanjima. „Gdje smo tu mi i koliko kvalitetno i sigurno zbrinjavamo dišni put?“ - pitanja su koje si svakodnevno postavljamo i pokušavamo odgovoriti svakodnevnim radom. Kolegijalna rasprava i iznošenje vlastitih razmišljanja i iskustava čine dobar put prema mogućim odgovorima.

U ovom broju *Acta Medica Croatica* autori su posvetili članke kako općem pregledu sigurnosti i kvalitete u zbrinjavanju dišnog puta, zbrinjavanju dišnog puta u specifičnom populacijama (traumatizirani bolesnici, djeca, trudnice, bolesnici sa strumom, bolesnici s tumorom grkljana, bolesnici s opstruktivnom bolesti spavanja), tako i specifičnim temama pojedinih tehnika zbrinjavanja dišnog puta u inicijalnom ili u kritičnom zbrinjavanju dišnog puta (supraglotičnih pomagala, fiberoptička intubacija, videolaringoskopija, krikotireotomija, preoksigenacija, endobronhijski ultrazvuk). Nesumnjivo su najvrijedniji dijelovi prikazi vlastitih iskustva i prikazi bolesnika naših kolega u kojima pratimo umješnost, ali i način i slijed donošenja kliničkih odluka. Srećom za nas, opisani ekstremni slučajevi su rijetki, ali i s njima se lakše nositi kada se barem jednom osvijeste makar i u tuđim iskustvima. Nadamo se da će objavljeni radovi biti korisno i poučno štivo za svakodnevne kliničke dileme u zbrinjavanju dišnog puta u hitnim stanjima.

Gošća-urednica:
Doc. dr. sc. Tatjana Goranović, dr. med.
Predsjednica HLZ-HDZODP